

Hoe bereid je jezelf en collega's voor op het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Lianne Groot (Jeugdteam Montfoort), Astrid Gelmers (Stichting Sociaal Team Houten), Zefanja van der Kolk (gemeente Den Haag), Janine La Grand (Voorieder1) en Marleen Wilschut (procesbegeleider leergroep Verduren & Verdragen)

Leergroep Verduren & verdragen

Leervragen rondom:

Hoe bereid ik mijn medewerkers voor op het Toekomstscenario?

- werkdruk
- positionering vrijwillig t.o.v. samenwerking
- iedereen in wijkteam of specifieke expertise

Vraagstukken

- Moet iedere wijkteammedewerker complexe of veiligheid casuïstiek kunnen behandelen?
- Is duovorming wijkteam/GI wenselijk?
- Medewerkers lopen leeg op casussen waar ze langdurig bij betrokken zijn.
- Medewerkers voelen de druk (vanuit media, SKJ, politiek en zichzelf) om in te grijpen.

Leerproces

Jan 2023 :

Wat doet het wijkteam?

Wie zijn onderdeel van het wijkteam?

Hoe kunnen de wijkteammedewerkers hun werk doen?

April 2023:

Hoe betrekken we alle mensen die om een cliënt heen staan bij het werken volgens het Toekomstscenario?

Juli 2023:

Welke casussen horen nou bij het wijkteam en welke niet?

Wat te doen met de steeds zwaarder wordende problematiek?

Het steeds groter wordende aandeel van casussen met problemen op het gebied van veiligheid?

Vijf vuistregels leergroep

1. Regel één, je doet het niet alleen
2. Iedere deelnemer is koning van het eigen leerproces
3. Groter denken, kleiner doen
4. Blijf relativeren
5. Een goed leerproces voldoet aan randvoorwaarden

Succesfactoren tot op heden

- ∞ Tijd voor professionele ontwikkeling moet onderdeel zijn van het werk en niet ‘bovenop’ het werk met en voor de cliënten gedaan worden.
- ∞ Een **warme overdracht** tussen verschillende partijen draagt bij aan de hulpverlening
- ∞ Het helpt als partijen zich **gezamenlijk** verantwoordelijk maken en voelen voor de casus.
- ∞ Er zijn **afspraken nodig op lokaal niveau** tussen de wijkteams, GI, VT, volwassen GGZ
- ∞ Er is **speelruimte** nodig om buiten taken en regelgeving om te kunnen handelen en samenwerken.
- ∞ Het delen van casuïstiek met andere partijen **met meerdere visies**, helpt de voortgang.
- ∞ De caseload kan positief worden beïnvloed, door het bespreken van de **instroom en uitstroom**.
- ∞ Een wethouder die verstand van zaken heeft, bij zoveel mogelijk overleggen aansluit en het Toekomstscenario steeds opnieuw agendeert.
- ∞ Elementen uit het Toekomstscenario bespreken, zodat het behapbaar wordt.
- ∞ Verbinding tussen gemeente en regio (anders wordt het een lineair proces).
- ∞ 1 projectgroep met daarin uitvoerders en beleidsmakers; de samenwerking verloopt makkelijker op het moment dat er vanuit 1 team of organisatie wordt gewerkt.
- ∞ 1 strategisch beleidsmedewerker in plaats van meerdere beleidsmedewerkers met ieder hun eigen prioriteit. Tegenstrijdigheden kunnen in overleg met 1 beleidsmedewerker direct worden geagendeerd.
- ∞ Training van de wijkteam medewerkers.
- ∞ Werk& inkomen en GGD ook onderdeel van het team maken.

Succesfactoren tot op heden

- ∞ Steunstructuur om het wijkteam heen; een gedragswetenschapper die het wijkteam ondersteunt.
- ∞ 0-100 team
- ∞ Een fijn team, goeie en betrokken medewerkers.
- ∞ Signaleren op scholen gaat beter.
- ∞ Normaliseren wordt steeds meer gemeengoed.
- ∞ De lijnen met bijvoorbeeld welzijn en de opvoedpoli zijn goed.
- ∞ Er worden daadwerkelijk mensen verder geholpen!
- ∞ Inzetten op het samen laten optrekken van jeugd / WMO in alle casuïstiek waarin sprake is van onveiligheid.
- ∞ Beleidsmakers betrekken bij de uitvoering; zelf initiatief nemen om hen op te zoeken. Het beseft dat dit van belang is, werd goed duidelijk tijdens deze bijeenkomst. Meerdere deelnemers gaven aan, dat zij hierin zelf iets kunnen en willen gaan doen.
- ∞ Goeie 18+ hulpverlener betrekken.
- ∞ Inzicht gekregen in het belang van het leggen van verbindingen met alle partijen; nu wordt soms nog te intern gericht gewerkt en zijn er teveel loketten naast elkaar.

Leernetwerk Veiligheid in vogelvlucht

- Doel Leernetwerk Veiligheid: wijkteams voorbereiden op versterkte rol in realiseren van duurzame veiligheid
- Gestart in 2022 - zes leergroepen veiligheid
- Goede gewoontes: vijf vuistregels - knapzak-momentjes – leergroeptijd
- Inhoud: zet het paradigma 'basis versterken' naast paradigma 'ingrijpen'

Testen van je tweebeinigheid

- Uitdenken (X) of uitproberen (Y)
- Vooraf resultaat definiëren (X) of benutten wat er uitkomt (Y)
- Lijnen uitzetten en sturing geven (x) of flexibel meebewegen en loslaten (Y)
- Comfort bieden aan mensen (X) of mensen uit hun comfortzone trekken (Y)
- Risico's beheersen (X) of vertrouwen geven (Y)

X staat voor kaders van je eigen organisatie (structureren, controleren)

Y staat voor initiatieven van buiten mogelijk maken (ondernemen, experimenteren)

Waarom heet onze leergroep ‘Verduren & Verdragen’?

Simple, Complicated and Complex Problems

SIMPLE	COMPLICATED	COMPLEX
Baking a Cake	Sending a Rocket to the Moon	Raising a Child
The recipe is essential.	Rigid protocols or formulas are needed.	Rigid protocols have a limited application or are counter-productive.
Recipes are tested to assure easy replication.	Sending one rocket increases the like lihood that the next will also be a success.	Raising one child provides experience but is no guarantee of success with the next.
No particular expertise is required, but experience increases success rate.	High levels of expertise and training in a variety of fields are necessary for success.	Expertise helps but only when balanced with responsiveness to the particular child.
A good recipe produces nearly the same cake every time.	Key elements of each rocket must be identical to succeed.	Every child is unique and must be understood as an individual.
The best recipes give good results every time.	There is a high degree of certainty of outcome.	Uncertainty of outcome remains.
A good recipe notes the quantity and nature of the "parts" needed and specifies the order in which to combine them, but there is room for experimentation.	Success depends on a blueprint that directs both the development of separate parts and specifies the exact relationship in which to assemble them.	Can't separate the parts from the whole; essence exists in the relationship between different people, different experiences, different moments in time.

Source: Westley, F., B. Zimmerman and M. Q. Patton, 2006, *Getting to Maybe: How the World is Changed.*

Bij complexe opgaven van A naar B via B

A naar B via A

- Maakbaar resultaat
- Eerst A-Z route bedenken, dan doen
- Projectleider, consultant

Simple, Complicated and Complex Problems		
SIMPLE	COMPLICATED	COMPLEX
Baking a Cake	Sending a Rocket to the Moon	Raising a Child
The recipe is essential.	Rigid protocols or formulas are needed.	Rigid protocols have a limited application or are counter-productive.
Recipes are tested to assure easy replication.	Sending one rocket increases the like lihood that the next will also be a success.	Raising one child provides experience but is no guarantee of success with the next.
No particular expertise is required, but experience increases success rate.	High levels of expertise and training in a variety of fields are necessary for success.	Expertise helps but only when balanced with responsiveness to the particular child.
A good recipe produces nearly the same cake every time.	Key elements of each rocket must be identical to succeed.	Every child is unique and must be understood as an individual.
The best recipes give good results every time.	There is a high degree of certainty of outcome.	Uncertainty of outcome remains.
A good recipe notes the quantity and nature of the "parts" needed and specifies the order in which to combine them, but there is room for experimentation.	Success depends on a blueprint that directs both the development of separate parts and specifies the exact relationship in which to assemble them.	Can't separate the parts from the whole; essence exists in the relationship between different people, different experiences, different moments in time.

Source: Westley, F., B. Zimmerman and M. Q. Patton, 2006, *Getting to Maybe: How the World is Changed.*

A naar B via B

- Visie, verlangen, doel
- Visionair, leider, doener
- Kortcyclisch lerend & ontwikkelend
- Route achteraf pas helder

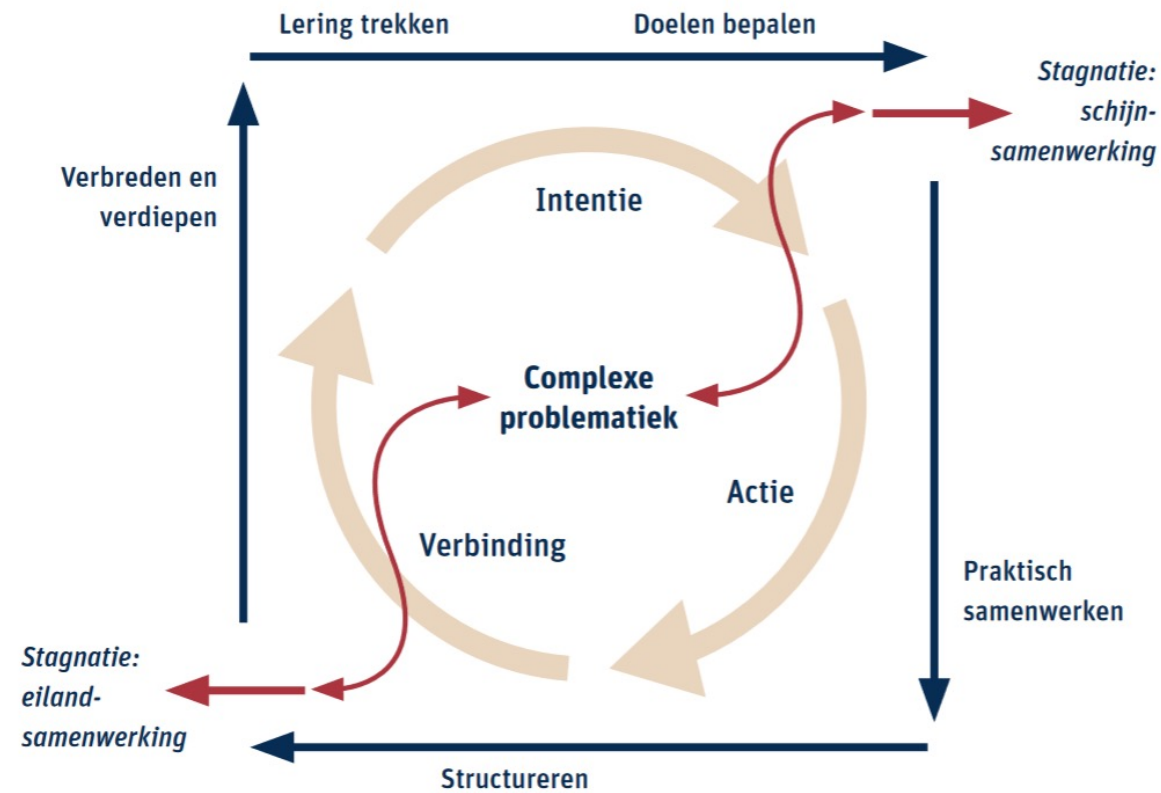
De Dinges

De Dinges:

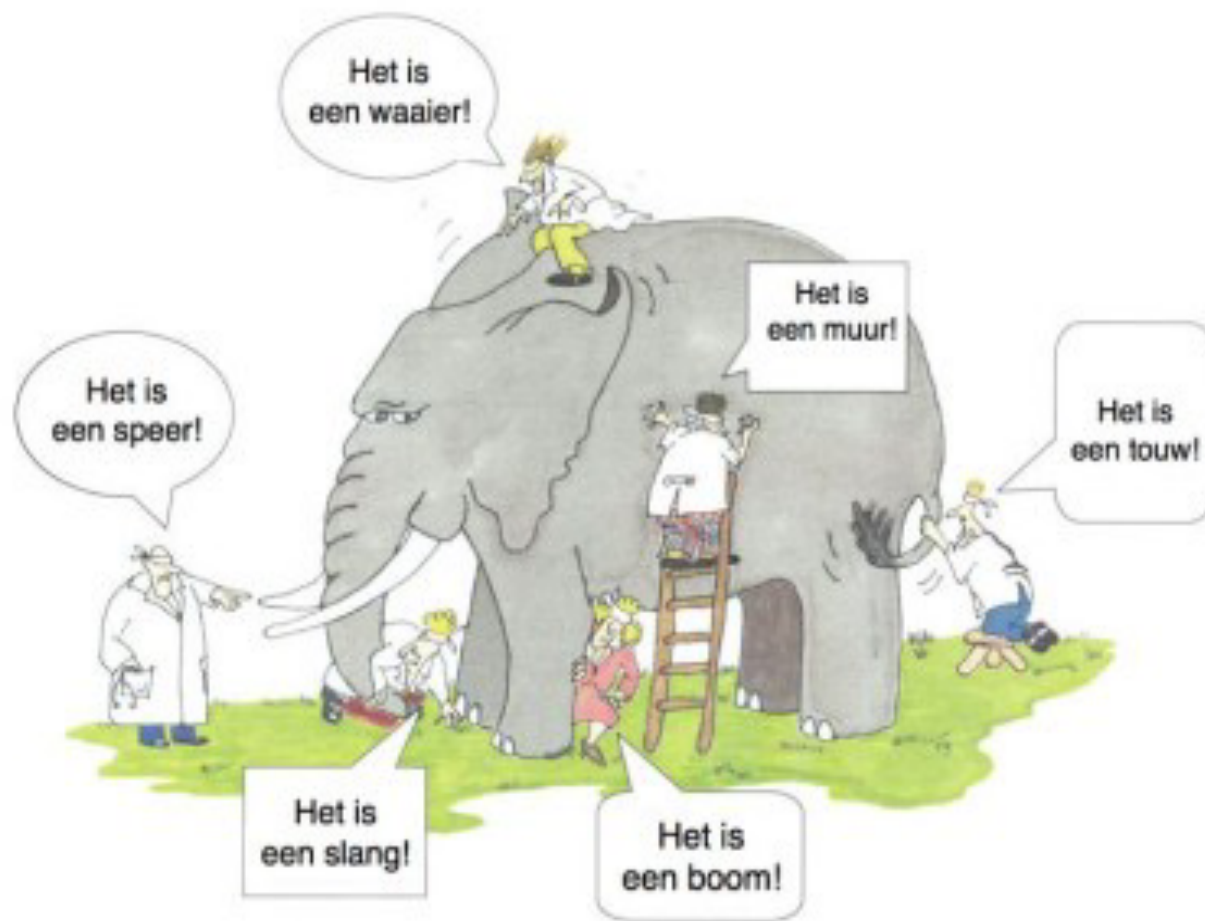
1. Bouwt voortdurend aan persoonlijk netwerk
2. Gaat per uitdaging op zoek naar partners wiens uitdaging hij/zij kan aanpakken waarbij tegelijk de eigen uitdaging een stukje wordt aangepakt ('empathisch positioneren')
3. Maakt de eigen hulpbronnen (geld, menskracht, kennis etc.) zoveel mogelijk toegankelijk voor de samenwerking
4. Doet! D.w.z. denkt, maar niet te lang, stapt erop af, experimenteert, improviseert, reflecteert

Samen doen wat niemand alleen kan

Figuur 1: P.J. van Delden: Samenwerken in het publieke domein (2009)

Blinde mensen onderzoeken een olifant

Opdracht van het wijkteam

1. Het versterken van de buurt
2. Laagdrempelig toegankelijk zijn voor vragen, advies en hulp
3. Aanvullend werken op de mogelijkheden van de inwoner zelf
4. Kijken met een brede blik
5. Alert zijn op signalen van onveiligheid en deze bespreekbaar maken
6. Analyse en planvorming
7. Het ondersteunen bij en bieden van (intensieve) hulp bij onveiligheid
8. Het waarborgen van rechtsbescherming

Bron: Definitief concept aug '23 Werken aan Veiligheid, leidraad voor gemeente voor de opdrachtverstrekking aan lokale teams (voorheen kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten)

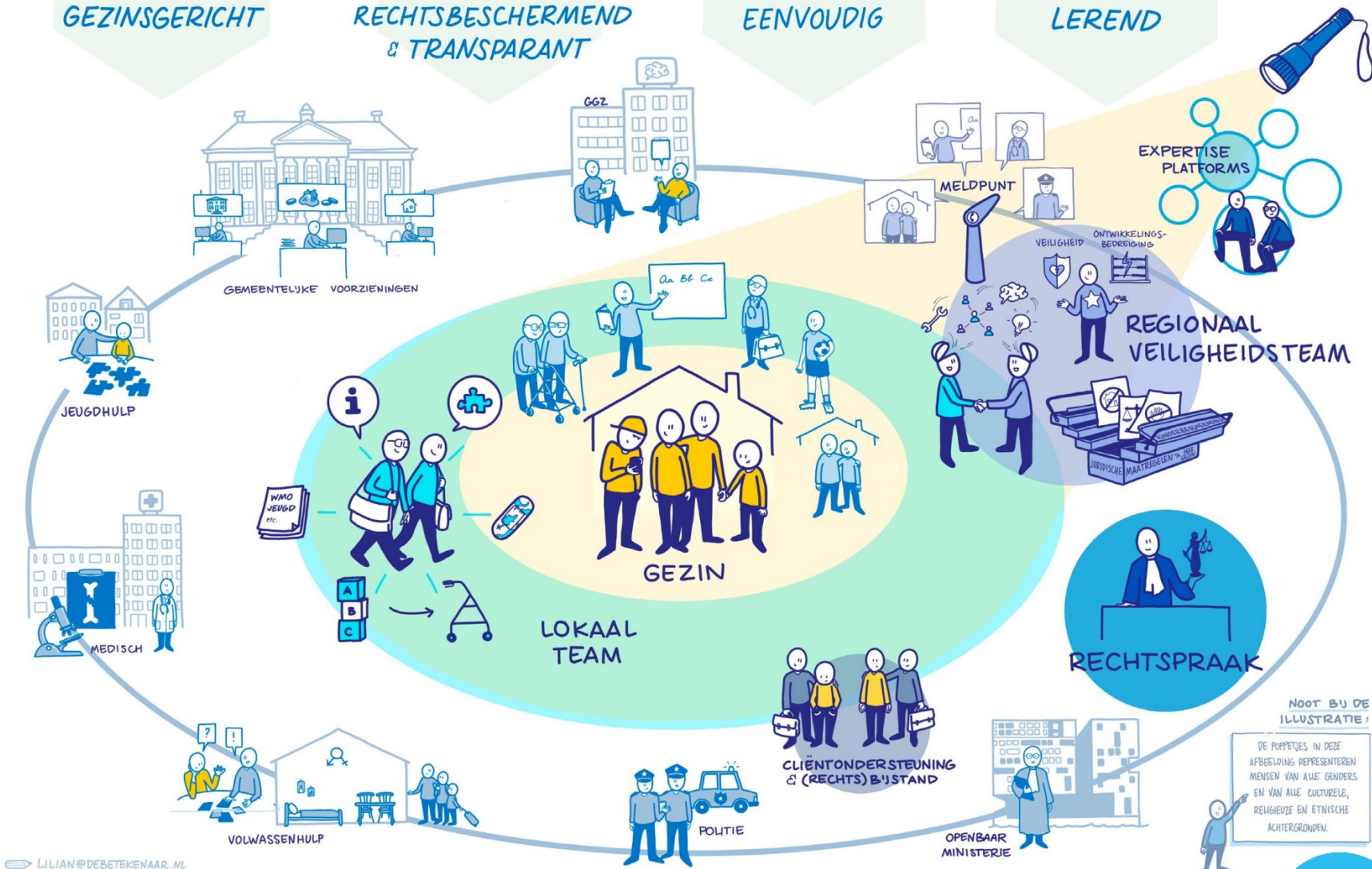
TOEKOMSTSCENARIO KIND- EN GEZINSBESCHERMING

GEZINSGERICHT

RECHTSBESCHERMEND
& TRANSPARENT

EENVOUDIG

LEREND

NOOT BIJ DE ILLUSTRATIE:
DE POPPETJES IN DEZE AFBEBELDING REPRESENTEREN MENSEN VAN ALLE GENDERS EN VAN ALLE CULTURELE, RELIGIEUZE EN ETNISCHE ACHTERGRONDEN.

LILIAN@DEBETEKENAAR.NL

Afbeelding 1 - Toekomstscenario in beeld

Beleggen van verantwoordelijkheid

- In gesprek met je opdrachtgever
- In gesprek met samenwerkingspartners, zoals Veilig Thuis, volwassenenzorg

Vraag wat zijn de voordelen & wat de uitdagingen?

Visie iedereen kan met veiligheid bezig zijn

Opdracht voor team

Vraag voor daarna: wat zijn de voordelen & wat de uitdagingen

Subgroepen

- Hoe werk je ‘outreaching’ als lokaal team?

Bij zorgen over veiligheid is er niet altijd een hulpvraag, maar zijn er wel zorgen (bij anderen). We mogen en durven dan initiatief te nemen en we investeren in de vertrouwensband om met instemming aan deze zorgen te kunnen werken. We werken ernaar toe dat het gezin zonder ondersteuning de regie over het eigen leven kan nemen. Dat doen we door het formuleren van hulpvragen, waar dat kan. Vandaaruit kan het gezin, zoveel mogelijk op eigen kracht, met steun van het sociaal netwerk, een perspectief zonder geweld ontwikkelen.

Welke vraag heb je aan de andere deelnemers van deze workshop te stellen?

Terugkoppeling gespreksleiders

Meer info

- Werken aan veiligheid, leidraad voor gemeente voor de opdrachtverstrekking aan lokale teams (def. con.)
- Samen doen wat niemand alleen kan (Nji)
- De ontdekking van de Dinges (Hans Bosselaar)
- Verschillende methoden & instrumenten rondom veiligheid (wat werkt stuk NJI rond 16 nov beschikbaar)